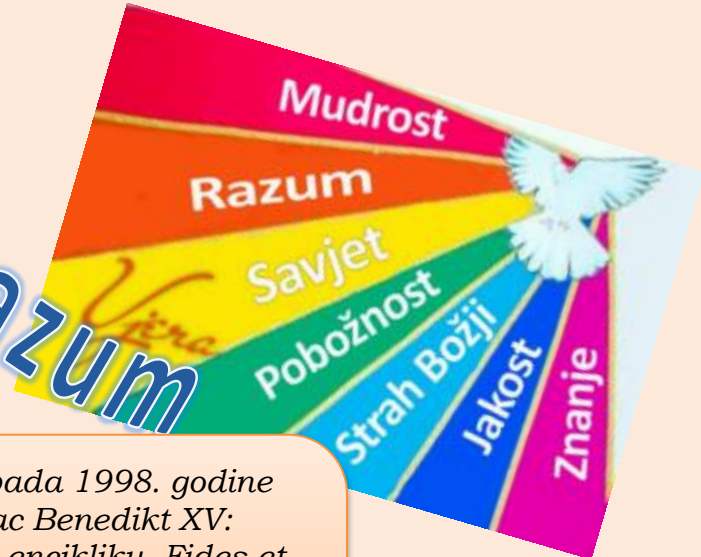

Vjera i razum

Kompleksno teološko pitanje odnosa vjere i razuma prožima čitav teološki rad Josepha Ratzingera/Benedikta XVI.: počevši od njegova nastupnog predavanja na Sveučilištu u Bonnu (1959.), preko javne rasprave s Jürgenom Habermasom (2004.), sve do govora na Sveučilištu u Regensburgu (2006.), da spomenemo one najistaknutije. Također je njegova misao vrlo bliska s porukom enciklike pape Ivana Pavla II „Fides et ratio“. Ono što se u Ratzingerovim razmišljanjima najprije može zamijetiti jest njegovo visoko vrednovanje razuma te naglašavanje neophodnosti razuma za samu vjeru, što utemeljuje na analognom povezivanju Boga kao Logosa i Ljubavi s razumnošću čovjeka kao njegova stvorenja. U svjetlu toga polazišta, Ratzinger nadalje kritizira sužavanje razuma na funkcionalnu i empirijsku racionalnost te zastupa čovjekovu sposobnost za spoznaju obuhvatne istine. Odnos vjere i razuma prema Ratzingeru treba biti korelacionalan, jer se obje stvarnosti međusobno pročišćuju i upotpunjuju. Vjera pretpostavlja razum, kojega prosvjetljuje i dovodi do njegove prave veličine. Bez međusobne povezanosti i pročišćavanja nastaju kako „patologije religije“ tako i „patologije razuma“.

16. listopada 1998. godine sveti otac Benedikt XV: izdao je encikliku *Fides et ratio* – Vjera i razum. Vjera i razum su poput dva krila kojima se ljudski duh uzdiže prema razmatranju istine.

Vjera omogućuje istinsku spoznaju o Bogu koja uključuje čitavu osobu: to je neko "znanje", neko poznavanje koje daje ljepotu životu, novo zadovoljstvo postojanju, radost što smo na svijetu. Vjera se izražava u darivanju sebe za druge, u bratstvu koje nas čini solidarnima s braćom, kadrima ljubiti, pobjeđujući samoću koja čovjeka ožalostuje. To poznavanje Boga po vjeri nije dakle samo intelektualno, već je životno. To je poznavanje Boga-Ljubavi, zahvaljujući samoj njegovoj ljubavi. Božja ljubav zatim pomaže "progledati", otvoriti oči, omogućuje spoznati čitavu stvarnost, izvan uskih perspektiva individualizma i subjektivizma koji čovjeka vode na stranputicu. Poznavanje Boga je stoga iskustvo vjere i, istodobno, uključuje jedan intelektualni i moralni hod: dotaknuti duboko u srcu prisutnošću Isusova Duha u nama, izdizemo se iznad obzora naših egoizama i otvaramo se pravim životnim vrijednostima.

"Božja je istina njegova mudrost koja upravlja cijelim redom stvorenja i vlada svijetom. Bog koji je sam 'stvorio nebo i zemlju' (Ps 115, 15), samo On može dati istinsku spoznaju svega stvorenoga u odnosu prema Sebi" (KKC br. 216).